1. Parter och domslut

1.1 Lars Göran Eriksson

Parter

Tilltalad

Lars Göran Eriksson, 19570122-8990
Lilldälje 105, 864 91 Matfors

Offentlig försvarare

Advokat Dinela Dervovic
Advokatfirman De Basso AB
Svartbäcksgatan 28, 753 32 Uppsala

Åklagare

Chefsåklagare Maria Sterup
Åklagarmyndigheten
Särskilda åklagarkammaren
205 90 Malmö

Målsägande (part)

Sekretess MA

Målsägandebiträde

Advokat Elina Ek Linder
Advokatbyrån Ek Linder och Tesch AB
Kungstensgatan 38, 113 59 Stockholm

Domslut

Brott som Lars Göran Eriksson döms för

Grovt barnpornografibrott, 16 kap 10 a § 1 st 1 p och 5 p och 6 st brottsbalken, 2020-09-20 till 2021-03-09, Sundsvalls kommun

Kränkande fotografering, 4 kap 6 a § 1 st brottsbalken, 2018-07-01 till 2019-01-01, Sollentuna kommun

Påföljd

Fängelse 1 år 4 månader

Skadestånd

Lars Göran Eriksson ska betala skadestånd till Sekretess MA med 10 000 kr. Beloppet avser ersättning för kränkning. Lars Göran Eriksson ska också betala ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 11 augusti 2020 tills betalning sker.

Förverkande och beslag

I beslag tagna hårddiskar, USB-minne, pekdator och mobiltelefon förklaras förverkade. Beslaget ska bestå. (Polismyndigheten, Region Stockholm, nationellt It-brottscentrum, beslagsliggare 2021-0150-BG37 punkterna 2, 8-11, 15 och 28.).

Sekretess

Sekretessen enligt 18 kap. 15 § och 35 kap. 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska bestå för de bilder och filmer som förevisats vid huvudförhandling bakom stängda dörrar. Vidare ska sekretessbestämmelsen i 35 kap. 12 § samma lag fortsätta att vara tillämplig på uppgifter som lagts fram vid tingsrättens förhandling bakom stängda dörrar och som kan röja målsägandens identitet. Detsamma ska gälla uppgifterna i partsbilagan till domen.

Brottsofferfond

Lars Göran Eriksson ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Dinela Dervovic får ersättning av staten med 41 000 kr. Beloppet fördelas enligt följande:
- 30 775 kr arbete
- 2 025 kr tidsspillan
- 8 200 kr mervärdesskatt

Elina Ek Linder får ersättning av staten med 25 830 kr. Beloppet fördelas enligt följande:
- 20 664 kr arbete
- 5 166 kr mervärdesskatt

Staten ska stå för kostnaderna.

2. Yrkanden

2.1 Stämningsansökan, aktbilaga 11, 2022-05-18, åtalspunkt 1

Åklagaren har begärt att Lars Göran Eriksson ska dömas för grovt barnpornografibrott enligt 16 kap 10 a § 1 st 1 p och 5 p och 6 st brottsbalken.

Gärningsbeskrivning
1. GROVT BARNPORNOGRAFIBROTT

Lars Göran Eriksson har i vart fall mellan den 20 september 2020 och den 9 mars 2021 i dels Sollentuna och dels Sundsvalls kommun uppsåtligen innehaft och betraktat barnpornografiskt material.

Materialet har bestått av tillhopa 71 113 bilder, varav 4 130 bilder klassats som grovt barnpornografiskt material.

Härutöver har materialet bestått av tillhopa 1408 filmer, fördelat på 779 filmer med en speltid om 88 timmar som klassats som barnpornografiskt material samt 629 filmer med en speltid på 31 timmar 42 minuter som klassats som grovt barnpornografiskt material.

Det grova barnpornografiska materialet har avsett bilder och filmer där barnen är särskilt unga, utsätts för våld eller tvång eller utnyttjas på annat hänsynslöst sätt.

Lars Göran Eriksson har dessutom någon gång mellan den 28 juni 2018 och 11 augusti 2020 framställt två bilder som skildrat barn i pornografisk bild. Framställningen har skett genom att han monterat in en bild på en närstående, som vid tillfället var under 18 år, i en pornografisk bild.

Det sammantagna innehavet och handlandet betraktas som grovt brott med hänsyn till den stora mängden grovt barnpornografiskt material.

2.2 Stämningsansökan, aktbilaga 11, 2022-05-18, åtalspunkt 2

Åklagaren har begärt att Lars Göran Eriksson ska dömas för kränkande fotografering enligt 4 kap 6 a § 1 st brottsbalken.

Gärningsbeskrivning
2. KRÄNKANDE FOTOGRAFERING

Lars Göran Eriksson har olovligen och i hemlighet vid upprepade tillfällen fotograferat NN3 när hon befann sig inomhus i en bostad. Det hände mellan den 1 juli 2018 och den 1 januari 2019 i bl.a., Sollentuna kommun.

Lars Göran Eriksson begick gärningen med uppsåt.

2.3 Skadestånd

Sekretess MA har begärt att Lars Göran Eriksson ska betala skadestånd med 25 000 kr. Beloppet avser ersättning för kränkning av den personliga integriteten avseende grovt barnpornografibrott med 15 000 kronor och för kränkande fotografering med 10 000 kronor. Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på beloppet från den 11 augusti 2020 tills betalning sker.

2.4 Förverkande och beslag

Åklagaren har yrkat att i beslag tagna hårddiskar, USB-minne, pekdator och mobiltelefon förverkas från Lars Göran Eriksson. (Polismyndigheten, Region Stockholm, nationellt It-brottscentrum, beslagsliggare 2021-0150-BG37 punkterna 2, 8-11, 15 och 28).

3. Skäl

3.1 Inställning

Åtalspunkt 1, grovt barnpornografibrott

Lars-Göran Eriksson har förnekat innehav och betraktande av bilder och filmer. Han har varken kunnat erkänna eller förneka framställning av två bilder som skildrar barn i pornografisk bild med hänvisning till att han saknat minnesbilder av att ha gjort detta.

Lars-Göran Eriksson har med hänsyn till sin inställning till åtalet motsatt sig Sekretess MA:s begäran om skadestånd med 15 000 kr.

Lars-Göran Eriksson har gått med på åklagarens begäran om förverkande av hårddiskar och USB-minne.

Åtalspunkt 2, kränkande fotografering

Lars-Göran Eriksson har erkänt kränkande fotografering och har gått med på att betala skadestånd till Sekretess MA med det belopp hon begärt, 10 000 kr.

Lars-Göran Eriksson har vidare gått med på åklagarens begäran om förverkande av pekdator och mobiltelefon.

3.2 Utredningen i målet

Sekretess MA och Lars-Göran Eriksson har hörts. Vittnesförhör har hållits med IT-säkerhetsspecialisten Joakim Persson och med granskaren Karolina Åhman. Åklagaren har dessutom åberopat beslagsprotokoll, analys av loggar, PM, granskningsprotokoll samt förevisning av urvalsmaterial.

Genom utredningen har inledningsvis följande kommit fram. I september 2020 arbetade Lars-Göran Eriksson vid polisen. På myndighetens tjänstedatorer används systemet Netclean Proactive för att i realtid övervaka förekomsten av dokumenterade sexuella övergrepp mot barn. Den 27 september 2020 larmade systemet om ett intrång som skett den 20 september 2020 i en tjänstedator under tid som Lars-Göran Eriksson varit inloggad. 111 bildfiler som nedladdats i datorn från ett USB-minne detekterades, granskades och bedömdes vara barnpornografiska. Med anledning av att Lars-Göran Eriksson efter detta flyttade från Sollentuna till Sundsvall kom ett tillslag i hans bostad att dröja till den 9 mars 2021. Ett antal lagringsmedier som påträffades i Lars-Göran Erikssons bostad togs i beslag och analyserades. I fyra hårddiskar, som påträffades i väskor i garaget, och i ett USB-minne som påträffades i en jackficka i hallen, hittades sammanlagt

- 71 000 barnpornografiska bilder, varav 4 130 bilder har bedömts av polisens granskare som särskilt hänsynslöst material, samt
- 1 408 filmer fördelat på 779 filmer med en speltid om 88 timmar som bedömts som barnpornografiskt material och 629 filmer med en speltid på 31 timmar och 42 minuter som bedömts som särskilt hänsynslöst barnpornografiskt material.

En granskning som företagits på Lars-Göran Erikssons begäran har visat att den övervägande andelen av materialet på hårddiskarna och USB-minnet, med undantag för drygt 200 filer, hade raderats.

Ytterligare fynd gjordes på en läsplatta och en mobiltelefon som påträffades i Lars-Erikssons sovrum. På läsplattan återfanns två manipulerade bilder av Sekretess MA som har framställts någon gång mellan den 28 juni 2018 och den 11 augusti 2020 då Sekretess MA var under 18 år. Bilderna av Sekretess MA, som var närstående till Lars-Eriksson, var monterade i pornografiska bilder och har bedömts utgöra barnpornografiskt material. Vidare fanns på läsplattan och på mobiltelefonen ett antal bilder och filmer av Sekretess MA tagna utan hennes vetskap mellan den 1 juli 2018 och den 1 januari 2019. I mobiltelefonen fanns dessa lagrade i en app, Private Photo Vault, som döljer bilder och filmer som

lagras där för utomstående och som endast kan öppnas med en personlig kod. Bilderna och filmerna är till övervägande del tagna/inspelade i situationer då Sekretess MA varit lättklädd och är beskurna på sådant sätt att fokus kommit att hamna på hennes kropp.

Lars-Göran Eriksson har angett följande. Det är han som loggat in på datorn och satt i en USB-sticka vid de tillfällen som Netclean Proactive larmade. Han visste inte att filerna med barnpornografiskt material fanns där. Han tittade på vuxenpornografi och har absolut inte något intresse av barnpornografi. Han visste inte heller att det fanns barnpornografi även på de fyra hårddiskarna och USB-stickan som hittades i hans bostad. Han har varit storkonsument av laglig pornografi under många år och det fanns ett stort antal långa sådana filmer, kanske 5 000, på hårddiskarna som togs i beslag. Tidigare laddade han ned materialet från internet själv men under 2014 eller 2015 insåg han att det var mycket enklare att lämna över en hårddisk till en kamrat som kopierade över filer åt honom. Han gjorde på det sättet eftersom han hade familj och inte ville sitta hemma och syssla med detta. Han har lovat att inte uppge kamratens namn. Vid ett tillfälle, sommaren 2020, då han fått tillbaka hårddisken upptäckte han att det fanns barnpornografiskt material på den. Han tog i de flesta fall bort de filerna genast. Det är riktigt att han var polis vid tillfället. Han reagerade dock inte på att kamraten begick brott eftersom han inte visste om denne kände till innehållet på diskarna. I november 2020 bad han kamraten att fylla på alla fyra hårddiskar eftersom han skulle flytta och det skulle dröja innan de sågs nästa gång. Han hämtade diskarna dagen då han reste till Sundsvall. Han har inte noterat att det fanns över 71 000 filer med barnpornografi på lagringsmedierna. Han uppskattar att han har noterat och raderat sammanlagt mellan 500 och 1 000 bilder och kan inte säga hur det kommer sig att de övriga filerna blivit raderade. De cirka 200 filer som inte varit raderade har han inte känt till. De två fotomontagen med Sekretess MA som var gömda i appen Private Photo Vault i hans mobiltelefon vet han ingenting om. Han tror inte att en familjemedlem eller någon annan har framställt dem åt honom. Kanske har han framställt bilderna då han varit berusad och sedan låtit dem vara kvar. Han har inte tittat på dem. I Private Photo Vault har han sparat sådant som han inte velat att hans hustru skulle hitta.

3.3 Tingsrättens bedömning

Lars-Göran Eriksson döms för grovt barnpornografibrott enligt åtalspunkten 1

Enligt 16 kap. 10 a § brottsbalken är det bland annat straffbelagt som *barnpornografibrott* att skildra ett barn i pornografisk bild (punkten 1) och att antingen inneha en sådan bild eller att betrakta en sådan bild som gärningspersonen berett sig tillgång till utan att inneha den (punkten 5). Den som handlar på detta sätt uppsåtligen döms till fängelse i högst två år eller, om brottet är grovt, till fängelse i lägst ett och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om brottet har begåtts yrkesmässigt eller i vinstsyfte, utgjort ett led i brottslig verksamhet som utövats systematiskt eller i större omfattning, avsett en särskilt stor mängd bilder eller avsett bilder där barnen är särskilt unga, utsätts för våld eller tvång eller utnyttjas på annat särskilt hänsynslöst sätt.

Tingsrätten bedömer det utrett att Lars-Göran Eriksson innehavt barnpornografiskt material i form av sammanlagt 71 113 bilder och 1 408 filmer under den tid som anges i åtalet. Även om flertalet av filerna har varit raderade har Lars-Göran Eriksson innehavt dessa eftersom filerna varit möjliga att återskapa. Genom den skriftliga utredningen och Lars-Göran Erikssons egna uppgifter är det vidare utrett att två av bilderna, som skildrar ett barn i pornografisk bild, har framställts av Lars-Göran Eriksson genom att han monterat in en bild på Sekretess MA, en närstående som var under 18 år, i pornografiska bilder.

De objektiva förutsättningarna för att döma Lars-Göran Eriksson för barnpornografibrott är därmed uppfyllda. Tingsrätten ska härefter pröva om åklagaren har visat att Lars-Göran Eriksson gjort sig skyldig till ett uppsåtligt handlande.

Lars-Göran Erikssons påstående om att han helt saknar intresse för barnpornografi är uppenbart oförenligt med att han dels framställt två pornografiska bilder av ett närstående barn, dels i smyg tagit bilder med en tydlig sexuell prägel av samma barn (se nedan angående tingsrättens bedömning beträffande åtalet för kränkande fotografering). Vad Lars-Göran Eriksson berättat om hur en bekant, som inte är namngiven och därmed inte möjlig att eftersöka och förhöra, har försett honom med

pornografiskt material som oavsiktligt kommit att innefatta barnpornografiskt material framstår inte heller som troligt. Oavsett om lagringsmedierna, som Lars-Göran Eriksson angett, innehållit lagligt pornografiskt material framstår det som anmärkningsvärt att en stor mängd barnpornografiskt material kunnat finnas där utan hans kännedom. Sammantaget ter sig Lars-Göran Erikssons förklaringar som en uppenbar efterhandskonstruktion, som saknar all trovärdighet och som kan lämnas utan avseende.

Det finns därmed ingenting som tyder på att Lars-Göran Eriksson inte känt till materialet i fråga. Det är därmed styrkt att han uppsåtligen innehaft de barnpornografiska bilderna och filmerna samt, beträffande två bilder, skildrat barn i pornografisk bild. Åtalet är styrkt.

Hur ska gärningen rubriceras?

En stor mängd bilder och filmer avser, enligt vad som anges i åtalet, barn som är särskilt unga, utsätts för våld eller tvång eller utnyttjas på annat särskilt hänsynslöst sätt. Tingsrätten bedömer därför att gärningen ska bedömas på det sätt åklagaren angett, dvs. som grovt barnpornografibrott.

Lars-Göran Eriksson döms för kränkande fotografering enligt åtalspunkten 2

Lars-Göran Eriksson har erkänt gärningen. Sekretess MA har fotograferats och filmats i vardagliga situationer då hon varit lättklädd och befunnit sig i sin bostad. Tingsrätten bedömer att Lars-Göran Eriksson medvetet beskurit delar av bildmaterialet på ett sådant sätt att fokus kommit att ligga på Sekretess MA:s kropp. Detta bildmaterial har därmed en tydlig sexuell karaktär och måste betraktas som särskilt kränkande för Sekretess MA. Lars-Göran Erikssons handlande har inte varit försvarligt. Åtalet är styrkt. Gärningen ska bedömas på det sätt som åklagaren har angett.

Påföljd

Det finns inte någon anteckning om Lars-Göran Eriksson i belastningsregistret. De brott som han döms för har ett samlat straffvärde som motsvarar inte fullt två års fängelse. Med hänsyn till den tid som gått sedan brottsligheten upptäcktes bedömer tingsrätten att straffmätningsvärdet motsvarar fängelse i ett år och fyra månader. Med hänsyn till brottets art och höga straffvärde finns det inte någon möjlighet att välja ett annat straff än fängelse. Straffet bestäms till fängelse i ett år och fyra månader.

Skadestånd

Ersättning för kränkning med anledning av barnpornografibrott

Sekretess MA har begärt ersättning för kränkning med 15 000 kr med anledning av att Lars-Göran Eriksson har skildrat henne, som var ett barn, i pornografisk bild. Med hänsyn till att bilderna är fotomontage och inte skildrar verkliga övergrepp anser tingsrätten att gärningarna objektivt sett inte innebär en sådan allvarlig kränkning att ersättning ska utgå. Tingsrätten avslår därför Sekretess MA:s begäran i denna del.

Ersättning för kränkning med anledning av olovlig fotografering

Lars-Göran Eriksson har gått med på Sekretess MA:s begäran. Den ska därför godtas. Lars-Göran Eriksson ska därför betala skadestånd till Sekretess MA med 10 000 kr och ränta.

Förverkande

Det finns inte något som talar emot att staten tar hand om i beslag tagna hårddiskar, USB-minne, pekdator och mobiltelefon. Detta innebär att Lars-Göran Eriksson inte får tillbaka egendomen.

Avgift till Brottsofferfonden

Eftersom fängelse ingår i straffskalan för brottet, ska Lars-Göran Eriksson betala en avgift till Brottsofferfonden.

Ersättning och återbetalning

Den ersättning som Dinela Dervovic har begärt är rimlig. Den ska därför godtas.

Elina Ek Linder har för sitt arbete som målsägandebiträde begärt ersättning för 17 timmars arbete och två timmars tidsspillan. Tingsrätten ifrågasätter inte att Elina Ek Linder har lagt ned det arbete som framgår av kostnadsräkningen. Det övervägande antalet timmar har avsett kontakter och möten med målsäganden. Även med hänsyn till att målet har pågått under två års tid framstår ersättningen för arbete som alltför väl tilltagen med tanke på det arbete som har varit rimligt att lägga ned. Elina Ek Linder får därför ersättning för arbete i 14 timmar med 20 664 kr exklusive mervärdesskatt. Då Elina Ek Linder inte har angett vad ersättningen för tidsspillan avser kan sådan ersättning inte utgå.

Lars-Göran Eriksson döms till ett längre fängelsestraff. Han ska därför inte betala tillbaka kostnaderna för försvararen och målsägandebiträdet.

4. Rätten

Rådmannen Sandra Åström Bodin samt nämndemännen Nils Jisfält, Anna-Marie Wieslander och Anders Öberg
Rätten är enig.

Digitalt signerad av rådmannen Sandra Åström Bodin

5. Överklagandeinformation

Hur man överklagar
Överklagandet ska ha kommit in till Sundsvalls tingsrätt senast **den 15 november 2023**. Överklagandet ska vara skriftligt. Sundsvalls tingsrätt skickar det vidare till Hovrätten för Nedre Norrland.

Överklaga efter att motparten överklagat
Om ena parten har överklagat i rätt tid så har den andra parten också rätt att överklaga, även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du
1. Skriv Sundsvalls tingsrätt och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet. Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför. Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen till en huvudförhandling.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till Sundsvalls tingsrätt. Tänk på att skicka det i god tid med hänsyn till postgången.

Vad händer sedan?
Sundsvalls tingsrätt kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Om det har kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet har kommit in i tid skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Hovrätten för Nedre Norrland.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även Hovrätten för Nedre Norrland skicka brev på det sättet.

Prövningstillstånd i hovrätten
När överklagandet kommer in till Hovrätten för Nedre Norrland tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning. Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att ta med allt du vill föra fram i överklagandet.

När krävs det prövningstillstånd?
Brottmålsdelen
I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen
Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen och det är kopplat till en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor
I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?
Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall:

1. Hovrätten bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten har dömt rätt.
2. Hovrätten anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
3. Hovrätten behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
4. Hovrätten bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Det krävs också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

Vill du veta mer?
Mer information finns på www.domstol.se. Ta kontakt med Sundsvalls tingsrätt eller Hovrätten för Nedre Norrland om du har frågor.